

zo thuis als
maar kan

de waalboog

Dysartrie

TOPZORG EN BEHANDELING

Wat is dysartrie?

Dysartrie is een spraakstoornis die wordt veroorzaakt door een beschadiging van het zenuwstelsel. Hierdoor werken spieren die nodig zijn voor de stemgeving, uitspraak en/of het ademen niet optimaal, waardoor mensen met dysartrie vaak moeilijk te verstaan zijn.

Over het algemeen is het taalbegrip van de meeste mensen die dysartrie hebben goed. Wanneer er ook problemen zijn met taalbegrip, het vormen van woorden/zinnen of het vinden van woorden, kan er sprake zijn van een afasie. Meer informatie over deze taalstoornissen is te vinden in de folder 'Afasie'.

Wat zijn de oorzaken?

Een dysartrie kan plotseling of geleidelijk ontstaan. Mogelijke oorzaken van dysartrie zijn een beroerte (CVA), dementie of een andere neurologische aandoening zoals de ziekte van Parkinson, A.L.S., Multiple Sclerose of een hersentumor.

Kenmerken dysartrie

Er zijn verschillende soorten dysartrie, waarbij elk type zijn eigen combinatie van problemen heeft. Deze kunnen betrekking hebben op de spraak, de stem en/of adem. Daarnaast kan de cliënt ook moeite hebben met eten en drinken of speekselcontrole. Voorkomende spraakproblemen zijn dat het spreektempo van de cliënt te hoog, te laag of wisselend is, of dat er sprake is van een nasale of monotone spraak. Het kan zijn dat de cliënt binnensmonds spreekt of dat hij klanken in een woord weglaat of vervangt.

Voorkomende stemproblemen zijn hees- of schorheid, te hoog of te laag spreken, te hard of te zacht spreken en/of momenten dat de stem wegvalt (afonie).

Voorkomende problemen met de adem zijn dat de cliënt weinig woorden op één adem kan uitspreken, oppervlakkig of snel ademt, hoorbaar in- en

uitademt en/of geperst ademhaalt.

Voorkomende problemen met eten en drinken zijn overmatig speekselverlies en kauw- en/of slikstoornissen, waardoor voedselresten kunnen achterblijven in de mond. Meer informatie hierover is te lezen in de folder “Slikproblemen”.

Een dysartrie kan gevolgen hebben voor de communicatie tussen de cliënt en zijn omgeving. Het kan het aangaan en onderhouden van contact met de omgeving bemoeilijken en leiden tot een verminderde kwaliteit van leven. Het is daarom van belang om rekening te houden met de beperkte communicatiemogelijkheden van de cliënt. Kijk voor tips bij: adviezen voor de communicatie.

Logopedisch onderzoek

Als iemand door de specialist ouderen-geneeskunde wordt verwezen voor logopedisch onderzoek, zal de logopedist onderzoek doen naar het gevoel en functioneren van de spieren in het gezicht en de mond. Ook wordt de stem, de ademhaling en de verstaanbaarheid beoordeeld en indien nodig het slikken van de cliënt.

Na dit onderzoek heeft de logopedist een beeld van de problemen met betrekking tot het spreken. De therapie wordt in overleg met de cliënt hierop afgestemd.

Logopedische therapie

Met behulp van stemoefeningen, het trainen van de ademhaling en/of de adem-stemkoppeling en de articulatie (uitspraak) kan de verstaanbaarheid bij sommige cliënten verbeteren.

De behandeling zal er daarnaast op gericht zijn om de cliënt optimaal bewust te maken en gebruik te leren maken van zijn/haar mogelijkheden. Daarbij kan ook bekeken worden of de communicatie verbeterd als er gebruik gemaakt wordt van communicatiehulpmiddelen zoals schrijven, het gebruik van een letterbord of een spraakcomputer.

Adviezen voor de communicatie

De logopedist geeft ook adviezen aan de cliënt en diens directe omgeving. De belangrijkste adviezen voor de communicatie zijn:

Neem de tijd voor een gesprek.

- Zorg voor een rustige omgeving; in lawaai is het lastiger om elkaar te verstaan.
- Vraag de cliënt om langzamer te spreken als je hem of haar niet kunt verstaan. Dit komt de verstaanbaarheid ten goede.
- Spreek de cliënt normaal aan; het begripsvermogen is meestal niet verstoord.
- Wees eerlijk tegen de cliënt; geef aan wanneer u hem of haar niet verstaat.
- Stimuleer het gebruik van ondersteunende communicatiemiddelen (bijvoorbeeld gebaren, schrijven of een letterbord).
- Vraag eventueel of de cliënt de uiting herhaalt in kernwoorden of korte zinnen.

Nadere informatie

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de logopedist. De logopedist is van maandag tot en met vrijdag telefonisch bereikbaar op 024 382 6401 en per e-mail: logopedie@waalboog.nl.

BV 4.35.1/ jan-15 - jan-18 / versie 5

zo thuis als
maar kan | **de waalboog**

Postadres
Postbus 31071
6503 CB Nijmegen

T 024 - 322 82 64
info@waalboog.nl
www.waalboog.nl

